

Børnehuset Birkhøj

Den styrkede pædagogisk læreplan 2020

Hvem er vi?

Børnehuset Birkhøj er en integreret dagsinstitution med plads til 85 børn. I vuggestuen er der 30 børn ml. 0-3 år fordelt på 3 stuer: Mariehøns, Larver og Myrer. Der er ansat 3 personaler på hver stue, 2 pædagoger og 1 medhjælper. I børnehaven er der 51 børn ml. 3-6 år fordelt på 3 stuer: Sommerfugle, Bænkebidere og Brumbasser. Der er ligeledes tilknyttet 2 pædagoger og 1 medhjælper på hver stue. Børnehuset Birkhøj ligger i Farum Midtpunkt, hvor vi har en stor kuperet legeplads omgivet af natur. På naboens grund, der huser klubben "Regnbuen", er der anlagt fold og stald. Her luftes en flok ponyer dagligt og fra børnehavens legeplads er der frit udsyn til dyrene. Børnehaven benytter sig af muligheden for at komme tæt på dyrene og vi stikker ofte forbi hegnet for at klappe en pony.

Birkhøjs værdier.

Forældre og personale har i fælleskab udarbejdet en række værdier, hvorfra størstedelen af det pædagogiske arbejde udspringer.

Imødekommenhed:

Imødekommenhed handler om at udvise interesse, venlighed og hjælpsomhed, og er en adfærd personalet udviser overfor hinanden og som implementeres i det pædagogiske arbejde med

børnene. Ligeledes er det pædagogisk praksis, at børnene får hjælp til at afkode sociale spilleregler, som også omhandler at tilkendegive og påskønne andres tilstedeværelse.

Tonen i huset er imødekommende og venlig, og hos os hilser alle på hinanden.

Personalet er altid klar på en dialog med forældrene. Både de, der omhandler vejret, sjove anekdoter fra hverdagen, og de mere alvorlige af slagsen.

I situationer, hvor sproget er en barriere for konstruktiv kommunikation, indkaldes en tolk.

Vi er en institution, der er multikulturel og etnisk bredt repræsenteret. Dette multikulturelle islæt har ligeledes afsæt i vores pædagogik. Forskellighed betragtes som en force og en menneskeret, og det er et vindue ud til verden. Personalet søger uddybende viden om andre traditioner og anden levevis og giver dermed børn og forældre mulighed for at berette og lære os om den kultur som de eller deres familier er vokset op i. Ligeså er genstande, såsom tøj, traditionelle dragter, flag, mad, religion, eksotiske og farlige dyr tit omdrejningspunkt, når der tales om verden udenfor Danmark. Vi forsøger at formidle kulturarv og levevis, der repræsenterer det enkelte barn på en visuel, oplysende, lærerig og spændende måde. Personalet kaster sig desuden gerne ud i at forsøge at lære gloser på andre sprog end dansk og engelsk, nogle med større succes end andre og til stor morskab for børnene. Både børn og voksne oplever, hvor udfordrende det kan være at lære at tale og forstå et andet sprog end sit modersmål. Ligeledes kommunikerer personalet med børn og forældre på engelsk ved lejligheder og/eller i situationer hvor dette skønnes tryghedsskabende, eller på anden vis vurderes at være det mest hensigtsmæssige. Personalet bør til hver en tid sikre sig, at al vigtig kommunikation vedrørende børns trivsel formidles tydeligt og uden misforståelser.

Børnefælleskaber:

At føle sig som en betydningsfuld del af et fælleskab er afgørende for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Venskaber giver den enkelte mulighed for at spejle sig i andre, og er et helt centralt omdrejningspunkt for med tiden at kunne skabe et positivt selvbillede. At have betydning for andre er en basal del af menneskets eksistensgrundlag. Vi arbejder kontinuerligt på at så frø til nye venskaber, samt styrke og værne om igangværende. Dette er en livslang proces og den omfatter

blandt andet, at børnene tidligt lærer at indgå i og supplere konstruktivt til fællesskaber med deres helt eget personlige og betydningsfulde bidrag. At tilføje gode ideer, at kunne lytte til andres, lære at forhandle, at kunne diskutere konstruktivt og løsningsorienteret, at gå på kompromis samt udvise forståelse og empati er alt sammen livsvigtig læring, og for nogle børn en svær proces.

Inklusion med konkrete pædagogiske tiltag er dermed en nødvendig del af vores arbejde, og her er rollelegen en oplagt mulighed for personalet til at optræde som medaktør og medformidler i forhandlinger og rollefordelinger samt agere facilitator. Vi introducerer børn til nye venskaber og strukturerer så vidt muligt rammerne, så der kan leges og børnene kan fordybe sig uden for mange forstyrrelser. Derudover er der mulighed for at børnene kan lege på tværs af stuerne og tage med andre stuer på tur, for herigennem at danne relationer på tværs af de opdeltede børnegrupper. Børn vil rigtig gerne hjælpe til samt hjælpe hinanden. De opfordres og opmuntres mange gange dagligt til at hjælpe hinanden og bede hinanden om hjælp. Hvis en konkret opgave viser sig for omfattende eller uoverskuelig, træder en voksen til og hjælper processen igennem. Efter frokost, når tiden er inde til at gå i garderoben, er der mindre børn, der har brug for at holde en større i hånden. Større børn finder opgaver af hjælpende karakter ansvarsfulde og betydningsfulde og de mindre børn opfatter hjælpen lærerig, tryksgivende og inspirerende.

Udeliv:

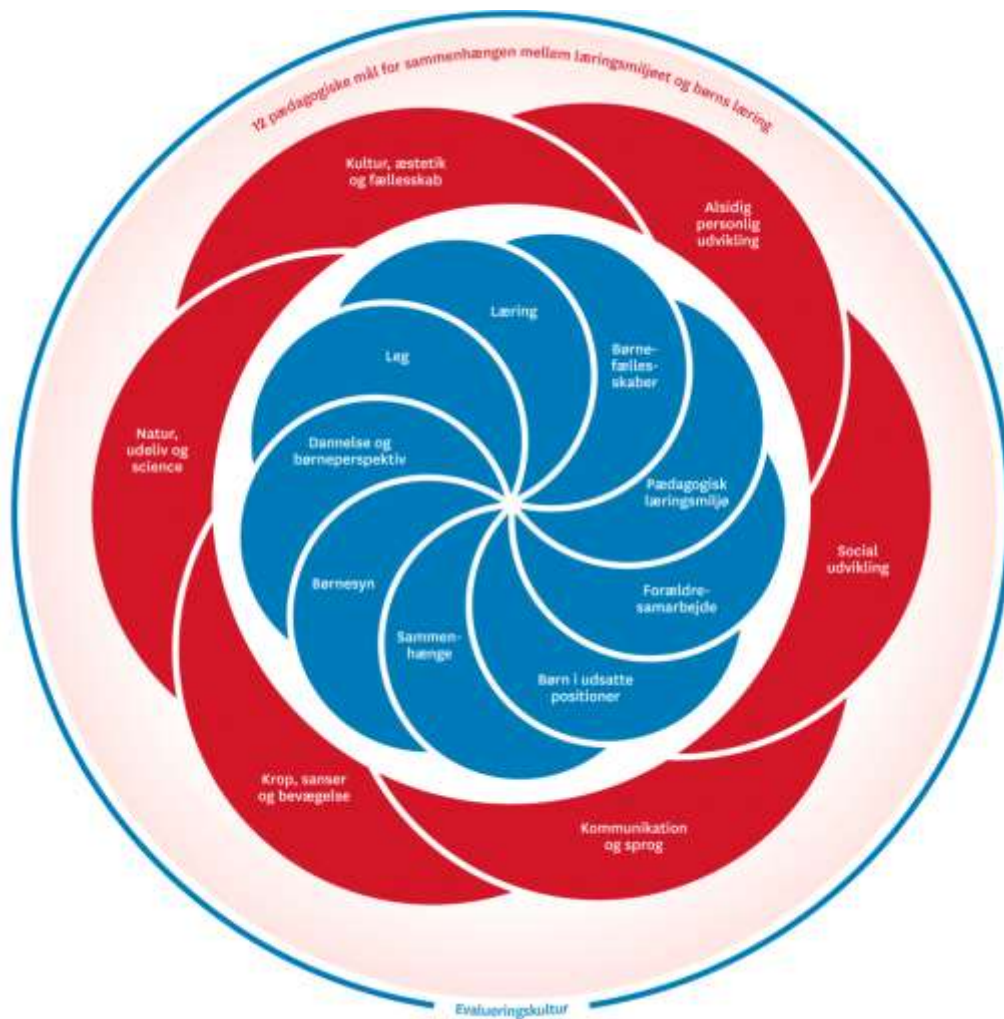
Udendørs aktivitet er godt for helbredet. Det styrker og udvikler motorikken og fysikken og byder på oplagte muligheder for at lære mere om naturen. At færdes udenfor betyder chancen til at stikke hænderne i mulden, svede i solen, trille en snebold, røre mudderkager og plaske i kæmpe vandpytter. At boltre sig i og indsnuse den natur, der omgiver os, at høre fuglefløjt og studere insekter på nært hold er blot nogle af de uundværlige goder naturen byder på. Tagfatlege, klatrestativer, rutsjebanen og gyngerne giver alle børn en mulighed for at deltage. Udendørs kommer kroppen af med en boblende energi, og tillader børn en friere kropsudfoldelse. Vores legeplads rummer tillige gemmesteder og kroge med plads til uforstyrret leg og fordybelse. Vi har også fået en ny bålplads med plads til flere børn omkring.

Pædagogisk læreplan

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold".

Læreplanen er et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde. Børnenes perspektiv og børnefællesskabet skal inddrages og læreplanen skal tage højde for den konkrete børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov.

Fælles pædagogisk grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

De centrale elementer i den styrkede læreplan er:

- Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.
- Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.

- Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring samt Børnefællesskaber

Barnesynet. Det at være barn har værdi i sig selv. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for.

Furesø kommunes [Børne- og ungepolitik](#) beskriver de overordnede rammer for:

- Demokrati & Medborgerskab

- Læring & Læringsmiljøer
- Fællesskab & Inklusion
- Forældre & Forældresamarbejde
- Faglig indsats & Sammenhænge
- Den generelle forbyggende indsats

Dannelse og børneperspektiv. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Børn i dagtilbud skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Furesø Kommune beskriver i **dannelsesperspektivet**([link når det er færdigt](#)) hvordan vi forstår begrebet dannelse og hvordan vi skaber dannelsesmuligheder for børn i dagtilbud. Dannelsesperspektivet kobler sig til læringsbegrebet og beskriver samspillet mellem barn og dets verden.

Leg. Leg har en værdi i sig selv. Leg er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Læring i dagtilbud sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutiner.

I **Furesø Kommunes [Fælles læringssyn](#)** beskrives hvordan læring har fokus på de mangfoldige kompetencer børn tilegner sig; personlige, sociale og faglige. Vi har fokus på børns progression og på deres nærmeste udviklingszone.

Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende og alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende i en balance mellem individ og fællesskab.

Dannelse og børneperspektiv

Børn skal ses, høres og forstås.

Børnehuset Birkhøj forpligter sig til at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi skal appellere til medbestemmelse og medansvar, så børnene får en oplevelse af og forståelse for

demokrati. Dette så de er i stand til at agere som hensynsfulde, kritiske, ansvarsbevidste og demokratiske borgere.

Vi ser at forskelligheder og ligheder i fællesskaber skaber tolerance, og vi ser de forskellige kulturer som familierne bærer med sig som en ressource.

Vi arbejder med fordybelsesgrupper/mindre grupper. Grupperne er nøje sammensat med udgangspunkt i de enkelte børns nærmeste udviklingszone, samt et kontinuerligt fokus på sprogtiltagelse og muligheden for at indgå aktivt og betydningsfuldt i et fællesskab.

Læringsmiljøerne genovervejes jævnligt. Hermed forstås indretningen af grupperummene. Vi søger at skabe alsidige læringsrum, der motiverer børnene til både selvvalgte og voksenskabte læringsaktiviteter, inde såvel som ude.

Vi arbejder ud fra børnenes spor, og tillader os at blive optaget af emner som børnene optages af. Dette omhandler blandt andet udvalgte bøger, lege aktivt med i børnenes rollelege på deres præmisser, og at stille opklarende spørgsmål til tegninger og lignende. Spor er det, der pt. fylder hos det enkelte barn; det kan både være det, der skræmmer, det der drages af eller glædes ved. Spor kan udspringe af et enkelt spørgsmål, en idé eller en ting. Spor dukker op dagen igennem i mange forskellige sammenhænge, og som kan arbejdes med som en rød tråd gennem en længere periode. I vores daglige arbejde med børnene kalder vi os sporsamlere.

Demokrati og medborgerskab:

Børn skal opleve at have indflydelse på eget virke. Det praktiseres eksempelvis når der vælges legetøj. Den voksne tager et stykke legetøj frem, som vedkommende ved, at barnet tidligere har udvist ringe interesse for. Barnet peger/foreslår derfor et andet. Den voksne argumenterer på indbydende vis for at vælge det andet stykke legetøj, men hvis barnet insisterer på sit eget valg, efterkommes dette. Det giver barnet en oplevelse af at have medindflydelse på egen hverdag og liv, samtidig med at den sproglige formidling kan virke som en spirende inspirationskilde til argumentation.

Borrdækning og valg af siddemakker samt indflydelse på resten af gruppens placering, giver ligeledes medindflydelse og medansvar.

Ved samlinger praktiseres det, at børnene på skift træffer valg ift. sange og lege ud fra kriteriet om, hvad de hver især syntes er bedst, i henhold til samlingens konkrete indhold.

Når der skal træffes valg om tøj i garderoben, og hvor der er mere at vælge imellem, gives

børnene mulighed for medindflydelse, dog skal visse forhold, fx temperatur og vejrforhold, medinddrages.

Leg og læring

Mange ideer til leg opstår spontant, de udvikler sig løbende og kræver ikke altid konkrete stykker legetøj. Det skabes der plads til i dagligdagen. Der er visuelle inspirationsskabende miljøer til andre former for lege i stuenes legezoner. Der er et kontinuerligt fokus på at skifte ud i legetøjet i disse zoner, så tilbuddene tilpasses børnenes behov og interesser. Møblerne i legezonerne er desuden placeret således, at de markerer et afgrænset område og skaber rum til fordybelse.

Der er også stationer placeret et stykke over gulvhøjde, dette er i form af borde med aktiviteter af forskellig art; puslespil, brætspil, klippe klistre, modeller voks, samt opgaver af anden kognitiv og finmotorisk art. Tillige kan der altid tegnes og kigges i bøger. Personalet placerer sig i henholdsvis legezoner og ved bordaktiviteter, alt efter børnenes individuelle behov og interesser. Altid med et pædagogisk - udviklende, sproglig, individuelt/grupperelateret fokus.

Fællesskab og inklusion:

Alle børn skal have muligheden for at tage del i et fællesskab. Den voksne italesætter ønsker om leg, formidler ideer og skaber scenarier i situationer, hvor børn mangler en at lege med. Den voksne bliver i legen som med-formidler og understøtter den enkelte eller gruppen, hvis legen ikke kan bestå uden. Inklusion af børn bør foregå nogenlunde ubemærket og give indtryk af, at den enkelte selv er initiativtager og medskabende af leg. At kunne tydeliggøre succesoplevelser så de mærkes og samtidig undgår at dreje fokus væk fra den centrale del, nemlig selve legens tema og muligheden for videreudvikling af legen. Kunsten i at trække sig som med-formidler og stadig observere fra periferien er ligeledes afgørende for, om gruppen føler at alle er med på lige vilkår, samt at kunne træde til igen, hvis legen ebber ud for en eller flere deltagere. Efterfølgende kan succes italesættes, og den kan genfortæles næste gang, der er behov for at trække paralleller til konkrete eksempler/erfaringer, samt at fungere som et kærligt boost til selvtilliden.

Praksisfortælling om fællesskab og inklusion:

Vi er på børnehavens legeplads. Der er ikke så mange børn i børnehaven da mange er syge, hvilket betyder, at Palle mangler sine faste legekammerater. Palle spørger mig; "vil du spille bold med mig". Jeg svarer "Palle det vil jeg gerne". Vi leger en leg, hvor Palle får øvet sig i at gribe bolden og kaste den til mig så jeg griber den. Palle har leget legen før med mig i sommers med flere af de andre børn, hvor vi stod i en cirkel. Det er tydeligt at Palle er blevet bedre til at gribe og kaste bolden. Der går lidt tid med bare Palle og mig. Så kommer endnu et barn og spørger om det må deltage i legen. Jeg spørger Palle om det er okay. Palle synes, at det er okay. Og vi påbegynder en cirkel mens flere børn får lov at komme og være med på egen opfordring. Efter 20 minutters tid vælger jeg, at gå fra legen. Jeg fortæller børnene, at de nu må prøve selv. De leger legen videre et kvarters tid og finder så på noget andet at lave sammen.

Forældre og forældresamarbejde:

Kommunikationen med forældre og andre omsorgspersoner formidles på henholdsvis dansk og engelsk. Da vi har mange børn af anden etnisk oprindelse indkaldes der tolk, hvis nødvendigt. Der tages altid udgangspunkt i den enkelte forældres behov for indsigt og trivsel vedrørende sit barns daglige gang i institutionen. Ligeledes bør der altid forelægges et indgående, velforberedt og opbyggende kommunikativt samarbejde vedrørende personfølsomme sager af forskellig art. Personalet inddrager tværfaglige samarbejdspartnere og udveksler erfaringer og løsningsforslag, som implementeres i det pædagogiske arbejde, samt videreformidles til familien med henblik på et fælles udgangspunkt for det videre samarbejde. I Birkhøj lægges der vægt på, at folk føler sig godt modtaget og altid føler sig velkomne. Der skal være plads til de alvorlige samtaler, men også til dem uden egentlig indhold andet end bare lidt fis og ballade.

Børnefællesskaber:

Børnefællesskaber beror også på evnen til at aflæse sine medaktører. Børn skal lære tidligt hvordan ansigts- og kropsudtryk skal aflæses/afkodes. Til dette formål benytter Birkhøj sig af materiale fra Maryfonden: *Fri for mobberi*. Materialet i kufferten arbejdes der forskelligt med, i henholdsvis børnehave og vuggestue, da niveauet for formidling er forskelligt. Fællesnævneren er billedmaterialet med illustrationer af børn, hvor kommunikationen er gået skævt, og eksklusion har ramt et eller flere børn. Det pædagogiske arbejde består i at formidle og inddrage børnene i fortolkningen af disse illustrationer.

Alle børn modtager ved institutionsstart en bamseven, som er et symbol på en fortrolig, som følger barnet i hele institutionstiden. Når der i dagligdagen opstår konflikter imellem børnene, kan der drages parallel mellem den nyopståede situation og billederne, som de har været med til at fortolke i *Fri for mobberi*. Er børnene kedede af det eller har svært ved at sige farvel om morgenen, inddrages bamsen som en trøstende substitut.

Pædagogisk læringsmiljø samt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø.

Dagtilbud skal hele dagen etablere et pædagogisk læringsmiljø, hvor leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø

skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22 -23 og s. 30)

Furesø Kommune har et prioriteret **indsatsområde**:

- Børns oplevelse af at lære sig noget; målet er at alle børn oplever at lære noget, og at de bliver opmærksomme på egen progression.

Furesø Kommunes dagtilbud har beskrevet tre læringsrum, hvor vi tænker læring for og med børnene:

- **Rutiner:** fx aflevering og afhentning, af- og påklædning i garderobe og badeværelse, måltider og sove/hvilestunder.
- **Vokseninitierede aktiviteter:** planlagte eller spontane; fx ture, samlinger, rytmik, kreative forløb og sniboldskampe.
- **Børnekulturen:** Det, der foregår i og mellem børnene, hvor leg er et væsentligt element samt de aktiviteter som børnene initierer.

Voksenpositioner: Med fokus på det enkelte barn og børnegruppen som helhed, tages der bevidste valg i måden, der organiseres på. De pædagogiske medarbejdere vurderer hele tiden hvornår de skal **gå foran** børnene, **ved siden af** børnene eller **bagved** børnene, afhængig af barnet, situationen og konteksten.

Dagtilbud arbejder med børns læring over hele dagen og ofte med mange af de 6 læreplanstemaer og elementer fra det pædagogiske grundlag i spil på samme tid. Læring må også ses på tværs af læreplantaemaerne: vedholdenhed overfor vanskeligheder, evne til fokusering og koncentration, evne til at samtænke viden og erfaringer og koble på tværs af kontekster, evne til at opsøge relevant hjælp samt at kunne skifte mening og se andres perspektiver; **metalæring**. At blive opmærksom på, hvordan man lærer bedst, foretrukne **læringsstrategi**, sker i alle hverdagslivets situationer. Er det fx ved at øve sig igen og igen, at få instruktion og forklaring af andre eller at se hvordan andre gør og selv prøve, når man er klar.

Børnemiljø

Børnene i Birkhøj møder ind i et hus, hvor der er en god tone, og hvor der værnes om fælleskabsfølelsen.

Inklusion og ligestilling er indiskutable kerneværdier i vores daglige pædagogiske arbejde. Alle har ret til at tage del i et fællesskab, og i denne sammenhæng har nogle brug for mere hjælp end andre, og her er det pædagogernes fornemmeste opgave, at få alle børn til at føle, at deres tilstedeværelse har betydning for fællesskabet.

0-2 år: Praksisfortælling om børnemiljøet:

Der er opstået en konflikt mellem Mia og Emma. Pædagogen ser dem i det øjeblik hvor Emma slår Mia. Mia begynder at græde. Dina kommer hen til dem og siger til Emma, at hun skal sige stop, og fortælle Mia med ord, hvorfor hun er vred. I mellemtiden har en anden voksen taget Mia til sig og trøstet hende.

3-5 år: Praksisfortælling om børnemiljøet:

7 børn sidder ved et bord sammen med mig. Børnene har fået lov at øve sig i at farvelægge tegninger af forskellige figurer. Imens vi sidder og tegner sidder vi også og snakker. To piger spørger samtidigt, hvem der skal lukke. Jeg svarer dem, "*Hvem tror I?*". Den ene pige svarer min kollegas navn. Jeg svarer "*Nej*" og fortæller dem at det er mig, der lukker. Pigerne og de andre børn siger "*Jubii*". Så spørger jeg dem, "*Hvem tror I så, der lukker i morgen?*". Igen nævner de en kollegas navn. Jeg svarer "*Nej*" og fortæller at det søreme er mig, der skal lukke igen, hvortil den ene pige svarer meget naturligt og voksent og smilende med et drilsk blik, "*OH MY GOD*". Vi griner næsten alle sammen ved bordet af pigens svar. Imens vi har snakket, kigger jeg på de forskellige børns tegninger. Noget af det er Disneyfigurer, men pigernes kunstneriske evner på kjoler udfolder sig i flotte regnbuefarver og ikke som den ellers er tegnet i filmen. Jeg spørger den ene pige "*Synes du hun skulle se sådan ud i stedet for?*", og pigen svarer "*ja er det ikke flot?*" Jeg svarer; "*jo*". En af drengene har valgt en Batman og spørger mig "*Er min ikke også flot?*". Jeg svarer anerkendende "*jo du er blevet dygtig til at tegne indenfor stregerne så flot*".

Samarbejde med forældre

Dagtilbud skal have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24)

Forældresamarbejde sker i mange fora:

- Samarbejder med fokus på forældrenes eget barn, dialoger i hverdagen, forældresamtaler.
- Samarbejder omkring børns hverdag og læring, fx ved formidling ved udstillinger, i INFOBA, AULA
- Forældremøder for hele dagtilbuddet eller mindre grupper af forældre.

- Arrangementer, fx sommerfester, julearrangementer, fællesspisning

Det enkelte dagtilbud skal anvende nogle af de forskellige fora, hvor forældrene kommer i dagtilbuddet, til at sætte børns læring på dagsordenen. Dette kan fx ske, ved at der på forældremøder er et punkt, som handler om, hvad der arbejdes med i dagtilbuddet, og hvordan forældrene kan understøtte barnets læring i hjemmet.

Alle forældre er forskellige, det er dagtilbuddets ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Forældresamarbejder skal være tillidsfuldt og konstruktivt.

Forældresamarbejde

Når et barn starter i institution, er der en dialog mellem forældre og stue personale. Her drøftes nødvendige oplysninger vedrørende det enkelte barn. Om nødvendigt inddrages en tolk. Der er etableret en forældrebestyrelse, som har til formål at bidrage med tiltag og stof til refleksion, som bestyrelsen finder pædagogisk berigende og inspirerende. Forældrebestyrelsen kan også give deres besyv med på de formelle retningslinjer. Graden af kommunikation kan variere eksempelvis i situationer, hvor der er behov for tværfaglig sparring og andre konkrete pædagogiske tiltag ift. det enkelte barn/familie.

Praksisfortælling om forældresamarbejde:

Jeg tager en snak med en mor omkring hendes barn og vores bekymring om barnets hørelse, og om barnet kan høre. Vi får en god dialog og moderen er lyttende. Jeg fortæller, at jeg synes hun skal tage barnet med til ørelægen og ikke til egen læge. Jeg fortæller hende, at jeg gerne vil give hende tlf. nummeret til ørelægen, så hun kan ringe direkte. Moderen smiler stort og siger tak.

Børn i udsatte positioner

Dagtilbud skal reflektere over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø organiseres og tilrettelægges, så det også tilgodeser og understøtter børn i udsatte positioners læring. Børn i udsatte positioner kan fx være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Furesø Kommune har opmærksomhed på børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Alle børn skal opleve sig som betydningsfulde og bidragende i fællesskaber og opleve at de har deltagelsesmuligheder. For at sikre dette anvender vi fælles redskaber og metoder.

Furesø Kommunes dagtilbud benytter modellen Tidlig opsporing, der systematiserer trivselsarbejdet og har særligt fokus på forældreinddragelse og det tværfaglige samarbejde. Formålet med trivselsvurderinger er tidligt at få øje på børn, der befinder sig i udsatte positioner og som ikke synes at trives i deres hverdag. Hvis et barn ikke trives, inviteres forældrene til dialog,

hvor man sammen vurderer hvordan trivslen kan forbedres og hvordan dagtilbud og hjemmet kan justere, for bedre at kunne understøtte børnenes trivsel og udvikling.

Børn i udsatte positioner.

Alle børn er unikke og har forskellige forudsætninger. Nogle børn har det ekstra svært og har brug for en ekstra opmærksomhed og evt. særlig indsats ift. deres udvikling. Det kan både handle om det sproglige, motoriske, fysiske, kognitive, sociale eller andet. Ens for alle børn i Birkhøj er, at de skal føle sig set, hørt, forstået og værdsat. Det skal ske både gennem omsorg, leg, aktiviteter, rutiner og børnefællesskaber, for at børnene herigennem kan trives og udvikle sig.

Personalet er tilgængeligt og i børnehøjde for at fange børnenes interesse og opmærksomhed. I Birkhøj arbejdes der dagligt med at opdele børnene i mindre grupper og fællesskaber, så muligheden for succesoplevelser øges. Der tages altid udgangspunkt i hver enkelt barns ressourcer og nærmeste udviklingszone.

Personalet har ansvaret for at tilrettelægge aktiviteter, læringsmiljøer, legezoner og børnefællesskaber, så børn i udsatte positioner bliver inkluderet i Børnehuset Birkhøj. Vi er derfor optaget og inspireret af den narrative tilgang, hvor vi er medskabere af og videre udvikler på den positive fortælling omkring barnet og familien.

Vi arbejder med Tidlig Opsporing, hvor hvert barn trivselsvurderes 2 gange årligt. Barnet bliver placeret i enten: Trivsel, Opmærksomhed eller Bekymring. Det sker systematisk og ud fra fastlagte skemaer, så det er samme vurdering for alle børn.

- en **generel indsats**, den indsats, som alle børn behøver for at trives, udvikles, lære og dannes
- en **fokuseret indsats**, der er målrettet og af kortere varighed
- en **særlig indsats**, af længere varighed og involverer ofte fagpersoner udenfor dagtilbuddet, fx logopæd, fysioterapeut, psykolog

Personalet udarbejder en individuel læreplan for de børn, som enten er i Opmærksomhed eller Bekymring. Under udarbejdelsen kan personalet gøre brug af PAF (Pædagogisk Arbejdsproces i Furesø), som er et redskab til at sikre, at hele konteksten tages med i overvejelserne ift. det videre arbejde med barnets trivsel og udvikling.

Vi har samarbejde med PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning). Der er bl.a. et sparringsteam, bestående af psykolog, talepædagog, socialrådgiver, sundhedsplejerske og en PPR pædagog. De tilbyder råd, vejledning og sparring vedr. aktuelle udfordringer og bekymringer, der måtte være ift. børn i udsatte positioner. Der kan også gives ekstra bevilling af en PPR pædagog i en kortere eller længere periode.

Sammenhænge

Dagtilbud tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til o-klasse. At skabe sammenhæng kan fx handle om at børn i dagtilbud får positive erfaringer med at deltage i

fællesskaber, så barnet får positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen. At det pædagogiske læringsmiljø skal have fokus på at understøtte, at børnene tør møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Furesø Kommune har fokus på at skabe sammenhænge for det enkelte barn omkring alle de overgange børn oplever. I hverdagens overgange mellem dagtilbud og hjem, i opstarten på dagtilbudslivet, overgangen mellem dagpleje eller vuggestue til børnehave, også i det integrere dagtilbud og endelig overgangen til tidlig fritidsordning, FFO og skole.

I Furesø Kommune benyttes der ved alle børns overgange et [overgangsskema](#). I dette skema uddyber forældre og pædagogiske medarbejdere de fokuser, som det vil være væsentligt, at pædagogiske medarbejdere i det nye tilbud kender til for bedst muligt at støtte det enkelte barn i at anvende sine erfaringer og kompetencer i den nye pædagogiske kontekst. Overgangsskemaet er oversat til flere sprog.

Furesø Kommune har et fælles afsæt for overgangen fra børnehave til skole, der beskriver [principper og procedurer for den gode overgang](#), herunder en **overgangskanon, NB link indsættes**. Overgangskanonen skal sikre, at alle børn i Furesø får fælles erfaringer og oplevelser, de kan inddrage i de nye fællesskaber, som de træder ind i ved overgangen fra børnehave til skole og FFO. Derudover indgår dagtilbud, FFO og skole lokale aftaler der understøtter børnene i overgangen og sikrer godt samarbejde mellem medarbejderne.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til FFO/skole.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til FFO og 0. klasse, herunder evt. lokale aftaler mellem dagtilbud og FFO-skole.

I det år hvor børnene fylder 6 år, starter storbørnsgruppen op i maj måned. Fra maj og indtil sommerferien mødes skolebørnene engang imellem til frokost og andre aktiviteter, for at blive mere kendt med hinanden og storbørnsgruppens personale. Fra august måned starter storbørnsgruppen fast op 2 hverdage i ugen, hvor de mødes i fællesrummet fra 9-12. Her arbejdes der med retningslinjer udstukket fra kommunen, samt storbørnsgruppens egne værdier og de værdier, som skolen har udarbejdet sammen med FFO'erne.

FFO'erne sender løbende en fast person ud, for at besøge storbørnsgruppen, så de kan lære hinanden at kende, til når de skal starte i FFO. Storbørnsgruppen besøger også FFO'erne løbende, så børnene kan blive vant til de nye omgivelser, men også for at besøgene kan lede op til relevante spørgsmål omkring FFO start, såsom hvor findes toiletterne, hvor er legetøjet, hvor skal mit tøj være m.m.

Inddragelse af lokalsamfundet

I den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø. Dagtilbud kan invitere ældre medborgere, skolebørn eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for eksempelvis natur, sport, musik, sundhed eller håndværk. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

I [Furesø Kommune](#) er der mange muligheder for at inddrage lokalsamfundet, fx Skolelandbruget, Hjortøgaard, biblioteker, idrætsfaciliteter, legepladser, Musikskolen, plejehjem, museer og mange muligheder for at udnytte forskellige naturområder, skov, sø, landbrug til forskellige pædagogiske aktiviteter.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at bringe ressourcer i lokalområdet i spil.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Birkhøj benytter vi vores lokalmiljø som inspiration til aktiviteter. Vi har mange nærliggende legepladser med forskellige motoriske sværhedsgrader. I Farum kulturhus besøger vi bibliotek og biograf. Tillige kan frokosten, der er forbundet til disse aktiviteter, passende indtages på "kulturtorvet". Vi besøger også skolelandbruget, hvor det er muligt at komme helt tæt på dyrene og endda klappe nogle af dem. Her er det også muligt at indtage madpakken. Nabogrunden huser også dyr, som ponyer, heste, kaniner og marsvin, dette beriger os med muligheden for at komme helt tæt på dyrene og til en snak om dyrenes levevis. Ved juletid illustreres Jesu fødsel i kirken gennem teater og salmesang. I den forbindelse besøger vi kirken hvert år.

De seks læreplanstemaer

Til hvert af de seks læreplanstemaer er udarbejdet to overordnede mål. Den pædagogiske læreplan beskriver hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børn læring indenfor og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Til hvert læreplanstema præsenterer vi eksempler på hvordan vores pædagogiske læringsmiljø dels understøtter de to mål til det enkelte tema, hvordan det relaterer sig til det pædagogiske grundlag og endelig hvordan det ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod, vedholdenhed og kompetencer til deltagelse. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Furesø Kommune har et prioriteret indsatsområde:

- Børns oplevelse af at lære sig noget; målet er at alle børn oplever at lære noget, og at de bliver opmærksomme på egen progression

Alsidig personlige udvikling:

0-2 år: Omsorg og nærvær er omdrejningspunktet for de mindste børn. De lærer om følelser, selvværd, robusthed og livsduelighed. Det gør de bl.a. ved at blive opmuntret til og bekræftet i evnen og troen på selv at kunne mestre små opgaver. Det kan fx være ved at tage tøj af og på selv, at hælde vand op til måltider og selv tage mad op på tallerknen. De guides også i at sige fra og spørge om hjælp. De guides i at udføre håndvask på egen hånd, siddestillet med læring om vigtigheden af håndvask. Børnene opmuntres til at gå på toilettet og sidenhen at smide bleen inden opstart i børnehaven.

3-6 år: I børnehaven udfører børnene mange af de samme rutiner som i vuggestuen, men øver sig i at gøre tingene gruppevis og uden at miste fokus. Derudover gælder det for de større børn, at de lærer at yde hjælp til de mindre børn der fx er udfordret ift. af- og påklædning og i at gå ned ad trappen med én i hånden. De bliver givet små opgaver som at færdes rundt i huset med et bestemt mål for øje, fx at hente en kop i køkkenet, gå ned i garderoben og hent dine sutsko og lign. Denne aldersgruppe lærer at supplere de daglige rutiner med personlige indspark og nye/anderledes initiativer.

Social udvikling

Udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Dagtilbud skal ikke kun bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evne til medbestemmelse men også deres forståelse for, indlevelse i og solidarisk handlen i forhold til andre. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39 og Masteren til en styrket pædagogisk læreplan)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Social udvikling:

0-2 år: Stuerne er delt op i grupper med 10 børn på hver stue. Vuggestuen praktiserer, at dele gruppen på 10 børn op i mindre grupper, og øve socialisering i en konkret samlingsstund for hele stuen og i mindre grupper, hvor der tilbydes henholdsvis udendørsaktiviteter, gulvaktiviteter og bordaktiviteter. Mindre grupper giver større mulighed for at den enkelte pædagog kan være medformidler og fortolker af sociale spilleregler, såsom afkodning og aflæsning i den pågældende aktivitet/leg imellem børnene. Det giver ro og tid til fordybelse og giver et kontinuerlig indblik og dermed udgangspunkt for et videre pædagogisk arbejde, ift. det enkelte barns nærmeste udviklingszone.

3-6 år: Børnehaven er delt op i grupper med ca. 17 børn på hver stue. Der praktiseres ud fra et princip om, at alle skal tilhøre et fællesskab og gives muligheden for at spejle sig i jævnaldrende. En

stor del af dagen leger børn i mindre grupper, og der er et kontinuerligt behov for guidning og formidling fra en voksen for at kunne bevare og videreudvikle på leg og fælleskab. De voksne optræder som medaktører i rolleleg, ved bordaktiviteter som facilitator, tillige i sammenhænge hvor hele stuen er samlet omkring en enkelt aktivitet. De voksne optræder som inspirationskilde og som visuel og sproglig formidler i læringsprocessen omkring at tage del i et fælleskab.

Praksisfortælling om social udvikling:

Poul er næsten 3 år og kan ikke sove til middag. Han kommer ind på stuen, hvor han er det eneste barn, som er oppe og det var alligevel rigtigt kedeligt. Pædagogen fik arrangeret, at han måtte komme på legepladsen med børnehaven. Da Poul hører det, tager han et stort hop ud af døren fra stuen, med et fantastisk ”juhuuu” og armene højt i vejret.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Læringsmiljøet skal understøtte børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. De pædagogiske medarbejdere er sproglige rollemodeller for børnene, og børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Furesø Kommune har et prioriteret indsatsområde:

- Børnenes sproglige udvikling; målet er at børn, der ved 3-årsvurderingen havde behov for fokuseret eller særlig sprogindsats, er det mere end halvdelen, der ved sprogvurderingen før skolestart, alene har brug for en generel sprogindsats.

Kommunikation og sprog:

0-2 år: Vi taler med børnene og deres handlinger italesættes dagen igennem. I vuggestuen praktiseres det at holde samling hver morgen, hvor sang og understøttende konkrete er en kommunikationsform og en sproglig læringsplatform. Sang og det øvrige indhold fortolkes, oversættes og gentages som en læring af det danske sprog. Der bliver læst og snakket om billeder, og hvis aktiviteten tillader at bevæge sig ud af andre spor, som kan være ansporet af et barns spørgsmål eller pludselig opstået tanke, kan pædagogen stille spørgsmål, som giver barnet

mulighed for at øve sit sprog og refleksion. Pædagogen stiller spørgsmål til barnets referenceramme, som træner evnen til refleksion, ordforråd og sprogforståelse.

3-6 år: Børnene tales med og deres handlinger italesættes dagen igennem. Eftersom de voksne positionerer sig i henholdsvis legezoner og bordaktiviteter, praktiserer personalet at formulere og formidle understøttende til de pågældende aktiviteter. Det kan være lige fra, hvordan brikkerne skal stykkes sammen på et puslespil, til hvilken ret der skal tilberedes i køkkenkroen. I det sociale samspil er kommunikation og sprog samt at kunne afkode andres kropssprog alfa og omega ift. at skabe en konstruktiv leg og fællesskab. Den voksnes fornemmeste rolle er at bringe flere ord og længere sætninger i spil. Der vælges ord og formuleringer, der giver mening for den situation, som børnene befinder sig i. Børnene lærer at omgås hinanden i kraft af sproglige værktøjer, som de har hørt og fået formidlet mange gange og i mange forskellige sammenhænge. Vi bestræber os på at lære børnene, at de via kommunikation kan italesætte nye handlemuligheder, og dermed udvikle deres evne til at administrere en leg gennem forhandling og kompromiser på egen hånd.

Praksisfortælling om kommunikation og sprog:

Malthe har ikke så meget sprog og derfor svært ved at udtrykke sig. Det er samlingstid og Malthe får lov til at vælge en sang. Desværre er der ingen der rigtig forstår, hvad det er han prøver at sige. En voksen spørger nu Malthe med tydelige ord og tegn/fagter, hvilken sang det er han mener. De finder derefter ud af i fællesskab, hvilken sang han gerne vil synge. Det kan ses på Malthe, at han bliver lettet over at den voksne forstår ham.

Bogunivers

Vi har indrettet et "bogunivers" som er til rådighed for hele huset, samt forældre, her tilbyder vi at bytte bøger ud med bøger hjemmefra. Vi lægger op til at forældrene i vores område læser mere med deres børn. Bøgerne er skrevet på samtlige sprog. Boguniverset er desuden indrettet med sofa, puder og lamper, så der er mulighed for at sidde på matriklen og læse/kigge i en bog sammen. I boguniverset vil vi holde nogle temaeftermiddage, hvor forældre inviteres ind for at høre om forskellige emner, fx den gode sprogmodel, dialogisk læsning osv.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse:

0-2 år: I vuggestueafdelingen er alle 3 stuer indrettet med en madras samt puder, der dagen igennem giver børnene muligheder for at udfolde sig grov- og sansemotorisk. Der er indrettet et fællesrum/rytmikum beliggende centralt i stueetagen, der udover at være soverum, også er indrettet med en stor madras, samt gulvplads og redskaber der gør det muligt at praktisere yderligere grov motoriske aktiviteter.

Vuggestuens legeplads har forskellige udfoldelsesmuligheder, der er fx både områder med græs, fliser og en bakke. Der er en sandkasse, gynger, rutsjebane, cykler, scootere og forskellige legeredskaber. Der er også en dejlig skråning, som giver mulighed for at øve balance og til at blive udfordret på det ujævne underlag. Om sommeren plantes der blomster og krydderurter i blomsterkasserne. Her får de sansemæssige oplevelser ved at røre ved, dufte til og nogle gange smage på krydderurterne. Børnene er også med til at vande blomsterkasserne og til at lege med vandet. Til måltiderne øver børnene sig i den finmotoriske udfordring det er at føre gaffel og ske op til munden, samt at holde på og mærke på deres mad. Stuerne er alle udstyret med puslespil, farveblyanter og lign., der styrker finmotorikken hos det lille barn.

3-6 år: I børnehaveafdelingen er der rig mulighed for at udfolde sig finmotorisk, i form af legeredskaber, samlespil og spil af forskellig art. Børnehaven disponerer over et større fællesrum, hvor storbørnsgruppen blandt andet er i besiddelse af en lille elektronisk robot, som hele børnegruppen har mulighed for at lære at mestre finmotorisk. I forbindelse med frokosten når menuen står på rugbrød, smører børnene selv deres rugbrød og lægger pålæg på. De hælder selv vand i kander og kører/styrer madvognen frem og tilbage fra køkkenet til stue. Vi arbejder med modellervoks, fingermaling, perleplader, samt klippe og klistre.

Legepladsen rummer ligeså mange muligheder for kropslig og sansemæssig udfoldelse og udvikling. Der er både cykler, klatretræer, bakker, skråninger, fodboldbane, rutsjebane, gynger og klatrestativ, som på hver sin måde udfordre og udviklinger krop, sanser og bevægelse.

Praksisfortælling om krop, sanser og bevægelse:

En gruppe børn og to voksne er gået ind i motorikrummet. De begynder at lave en motorikbane. En voksen spørger Clara, om hun har lyst til at prøve at slå en kolbøtte på den store madras. Clara kommer hen og står foran den voksne, som hjælper hende med at bukke hovedet og overkroppen ned mod fødderne og vipper hende rundt. Clara griner. Hun vil prøve igen. Men denne gang bøjer hun sig selv og tager hænderne med som støtte. Nogle af de andre børn ser det og kommer hen og vil også gerne prøve.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44 - 45)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt

observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Natur, udeliv og science:

0-2 år: I vuggestuens fællesareal er der stillet et akvarium med fisk, der giver mulighed for at følge med i fiskenes bevægemønster, produktivitet og livscyklus. Årshjulet beskriver traditioner, hvor der skabes seancer, der rummer forskellige sansemotoriske lege/konkurrencer. Legepladsen byder desuden på græsplæne og blomsterkasser, hvor man kan følge blomsternes og krydderurternes vækst og nedbrydelse året igennem. Der er også nedlagte træstammer, hvor børnene kan finde insekter.

3-6 år: Børnehaven er ude hver dag og vi er privilegeret ved at have en meget stor legeplads. Legepladsen er kuperet. Den rummer bakker, store træer, flade områder med græs, gynger, sandkasse, rutsjebane, klatrestativ, indhegnet fodboldbane, samt bålplads. Området giver rige udfoldelsesmuligheder af både grov- og finmotorisk art. Til legepladsen hører balancecykler, trækvogn, sandting, rollespilsværd og store konstruktionsklodser.

Bænkebidderstuen har 2 gekkoer, hvor personalet inddrager børnene i pasning og pleje af disse. De spiser blandt andet levende fårekylinger, og børnene overværer fodringen.

Når der serveres varme retter øser børnene selv op, og lærer herigennem forskellen på varm og kold, og om, hvordan man gebærder sig for ikke at komme til skade, desuden tørrer børnene selv op, når de spilder vand og lærer herigennem hvor meget papir der skal bruges.

Praksisfortælling fra legepladsen:

En pige (M) spørger mig om vi ikke skal lege "Alle min kyllinger". Jeg svarer at det kan vi godt, men vi skal have flere børn med. M går rundt og henter flere børn, som gerne vil være med i legen. Vi starter legen, men midt i det hele render en anden pige rundt midt ude på banen. M siger til pigen at hun skal gå væk og at hun er ikke med. Jeg siger til M det kan være hun gerne vil være med, vi kan spørge, og måske vi skal hjælpe hende ved at fortælle, hvad hun skal. M spørger hende, om

hun vil være med, pigen råber "jaaaa" og smiler. M fortæller, hvad hun skal. Efter lidt tid er der en dreng, der er med i legen, som ser et lille dyr i græsset. Han råber til mig, at jeg skal komme. Jeg går derover og lige pludselig stopper hele legen, da alle børn bliver nysgerrige på dyret og vi får alle en god snak om dyret.

Praksisfortælling om science:

Nogle af børnene har fundet togbanerne frem og er i gang med at bygge og lege med togene. Efter lidt tid begynder en af de voksne at spørge børnene om de ved, hvad toget siger, når det kører. De finder IPad'en frem og kigger på forskellige tog. Der er nye, gamle og hurtige tog og i forskellige farver. Derefter kigger de på Youtube, for at høre hvad toget siger, når det kører. Da de har lagt I-Pad'en væk igen, begynder de at synge sange som omhandler tog" se det lille tog – nu kører det af sted". Børnene er med hele vejen igennem og de virker meget optaget og interesserede.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Kultur, æstetik og fællesskab:

0-6 år: Fælles for huset er, at vi fejrer traditioner, såsom: "Birkhøjs fødselsdag, fastelavn, kunstuge, storbørnsfest, naturuge, blomsterdag, Sankt hans, sommerfest, week of code, flagermusfest, motionsdag, julefest, luciafest." Særligt kan nævnes kunstugen, hvor børnene kreerer alt, hvad der er udstillet. Fællesnævneren for kreationerne er et særligt udvalgt tema. Gennemgående for traditionerne er udsmykning og udklædning af børnene og huset, og omdrejningspunktet er at skabe noget anderledes, og at få lov at være "en anden for en dag." Der er en naturdel, hvor science er omdrejningspunkt og en mere teknisk fordybelsesperiode.

Evalueringkultur

Dagtilbudslederen har ansvar for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dokumentationen anvendes i løbende evalueringer, som led i en evalueringkultur, der udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø. Mindst hvert andet år evalueres den pædagogiske læreplan med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen offentliggøres. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Evaluering i Børnehuset Birkhøj:

I børnehuset Birkhøj bruger vi dagligt hele tiden evaluering, ved at vi taler om/justerer vores pædagogiske praksis. Men ellers bruger vi evaluering på følgende måder:

- Læringsplatformen: hver gang vi afholder en tradition, om det er fest eller tema om natur, evaluerer vi det på vores læringsplatform.
- Stuemøder: vi afholder stuemøder en gang om ugen, hvor vi evaluerer vores pædagogiske praksis gennem de dokumentationer, vi har lavet med børnene, samt vi udarbejder tidligopspring, hvor vi evaluerer på vores pædagogiske praksis for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.
- Personalemøder: på vores personalemøder evaluerer vi altid de nye tiltag siden sidste møde – vores traditioner og temaer – nogle gange deler personalet sig op i små grupper, og derefter i stort plenum, for at få flere vinkler på.

- Bestyrelsesmøder: Ved vores bestyrelsesmøder evaluerer vi også de traditioner og temaer, vi har afholdt. Vi evaluerer fx vores legeplads. Hermed får vi forældrenes stemmer ind i vores pædagogiske hverdag.
- Dokumentation i form af fotos, tegninger og fortællinger af forskellige forløb eller aktiviteter er med til, at vi bliver mere tydelige med vores pædagogik, fordi vi bedre kan se, hvordan børn og forældre modtager det vi og børnene har beskæftiget os med.
- Forældremøde: Når vi har møder med enkelte forældre, har vi et evaluerings ark, hvor vi gennemgår, hvordan det er gået med vores pædagogiske tiltag i daginstitutionen og derhjemme.
- Tilsynsrapport: hver andet år bliver der udarbejdet en tilsyns rapport fra kommunen, hvor vi gennemgår vores pædagogiske praksis, og der sidder også en med fra bestyrelsen
- Børnemiljøvurdering.

Praksisfortælling fra flagermusfest:

Der er 3 personaler om at planlægge en af vores traditioner; flagermusfest. Her får man planlagt dagen, såsom hvilke personaler der står for hvilken aktivitet, hvordan børnene skal opdeles, opslag for udklædning, samt dagens tema. Efter flagermusfesten er afholdt skal vi evaluere dagen. Vi evaluerer flagermusfesten på et personalemøde ud fra: hvad gik godt? – hvad lærte vi? - hvad gik mindre godt? - hvad vil vi gøre anderledes? Personalet, som planlægger flagermusfesten, skriver det ind digitalt. Derefter skrives det ned i vores traditionsbog. Så kan vi til næste flagermusfest året efter arbejde efter de bedste forudsætninger ud fra vores evalueringer.

